

НОВЫ УЗБЕКІСТАН —

НОВЫЯ ГЛАБАЛЬНЫЯ ІНІЦЫЯТЫВЫ

Урокі палітычнай гісторыі для кожнай з краін на постсавецкай прасторы знаходзяць сваё ўласнае значэнне. Імкнучыся паспяхова вырашаць галоўныя, стратэгічныя задачы па будаўніцтве суверэнных, незалежных дзяржаў, сцвярджаючы ідэалы добрасуседства і мірнага суіснавання, кожная з цэнтральнаазіяцкіх краін праходзіць свой шлях выпрабаванняў і стваральных пераўтварэнняў. Прыкладам паспяховага эвалюцыйнага развіцця з'яўляецца Рэспубліка Узбекістан, дзе шырокамаштабныя меры палітычнай і эканамічнай мадэрнізацыі дазволілі выбудаваць новую краіну, дзе дэмакратычныя пераўтварэнні набылі незваротны характар. Эвалюцыя такога характару дарагога варты. На постсавецкай прасторы гэта яе ўдвая вялікая.

Сакрэт паспяховага, стваральнай работы ў галіне дзяржаўнага будаўніцтва, будаўніцтва краіны ў цэлым заключаецца ў выразным асэнсаванні руху, паступальных крокаў па рэалізацыі сваёй уласнай стратэгіі. Узбекістан, уважліва ўглядаючыся ў сусветныя трэнды, развіццё дзяржаў і грамадства вызначае згодна з уласнымі ідэаламі суверэннітэту, пры гэтым выкарыстоўвае традыцыі глыбока гістарычныя, якія выходзяць з вопыту жыцця ўласнага народа. Прэзідэнт Шаўкат Мірзіёеў і на ўрачыстым сходзе, прысвечаным 29-й гадавіне незалежнасці Рэспублікі Узбекістан, паўтарыў устойлівы выраз продкаў-джадыдаў: «Свабоду ніхто не падорыць, за яе трэба змагацца!» Менавіта ў гэтай урачыстай прамове кіраўнік Узбекістана адзначыў: «Сёння ва ўсім свеце, кажучы пра нашу краіну, усё часцей выкарыстоўваюць выраз «новы Узбекістан». Гэта — прызнанне таго, што за мінулыя гады мы выйшлі на зусім новы этап развіцця і дасягнулі на гэтым шляху значных поспехаў.

У сувязі з гэтым можна сказаць, што сёння, калі ў поўную сілу рэалізуецца магутны патэнцыял нашага народа, ва Узбекістане закладваецца падмурак новай эпохі Адраджэння — трэцяга Рэнесансу. Бо сённяшні Узбекістан — гэта не ўчарашні Узбекістан. І наш народ — ужо не той, якім быў учора.

Калі мы ацэньваем нялёгка, але разам з тым слаўны шлях, пройдзены за гады незалежнасці, наша ўпэўненасць у будучыні, ва ўласных сілах і магчымасцях яшчэ больш узрастае. Вырашальным фактарам

гэтага з'яўляюцца рэформы ва ўсіх сферах і галінах, якія ажыццяўляюцца на аснове Стратэгіі дзеянняў па развіцці Узбекістана.

У нашым жыцці ўсё больш трывала сцвярджаецца мабільізуючая ідэя «Ад нацыянальнага адраджэння — да нацыянальнага прагрэсу». Менавіта на гэтай аснове мы робім важныя крокі для карэннага паляпшэння жыцця народа, забеспячэння правоў і свабод чалавека, вяршэнства закона і сацыяльнай справядлівасці, інавацыйнага развіцця.

Шырокая грамадская, сам наш народ становіцца ініцыятарам і стваральнікам усіх пазітыўных змен. Грамадзяне нашай краіны, дзе б яны ні былі, адчуваюць, што знаходзяцца пад абаронай дзяржавы; сілу закона і справядлівасці.

Сёння становіцца ўсё больш відавочна, што новая сістэма, сфарміраваная ва Узбекістане, цалкам апраўдвае сябе ў цяперашняй трывожнай сітуацыі, калі ў свеце нарастаюць розныя выклікі і пагрозы, сутыкненні інтэрасаў».

Прадстаўляючы ўчора Рэспубліку Узбекістан на 75-й сесіі Генеральнай Асамблеі ААН, кіраўнік краіны ўнёс на разгляд сусветнай грамадскасці цэлы шэраг ініцыятыў і заяў ад сваёй дзяржавы. У іх ліку — працаўка і прыняцце міжнароднага кодэкса аб добраахвотных абавязацельствах дзяржаў у перыяд пандэміі; падтрымка і прасоўванне Канвенцыі ААН аб правах моладзі; стварэнне новага фармату міжнароднага супрацоўніцтва па Афганістане (стварыць пры ААН пастаянна дзеючы камітэт); вызначэнне пытання ліквідацыі га-

Падчас візіту ў Беларусь у мінулым годзе Шаўкат Мірзіёеў наведаў Парк высокіх тэхналогій.

лечи і барацьбы з беднасцю ў якасці адной з асноўных тэм маючай адбыцца сесіі Генеральнай Асамблеі ААН, а таксама правядзенне Глобальнага саміту па гэтых пытаннях; прыняцце спецыяльнай рэзалюцыі Генасамблеі ААН аб аб'яўленні рэгіёна Прыаралля зонай экалагічных інавацый і тэхналогій; заснаванне Міжнароднага дня аховы і аднаўлення экалагічных сістэм; заснаванне пад эгідай ААН Рэгіянальнага цэнтры па развіцці транспартна-камунікацыйнай узаемазвязанасці; правядзенне ў Ташкенце міжнароднай канферэнцыі, прысвечанай 10-годдзю Сумеснага плана дзеянняў краін Цэнтральнай Азіі па рэалізацыі контртрэнарыйскай стратэгіі; правядзенне сумесна з ЮНЕСКА ў Хіве ў 2021 годзе Міжнароднага форуму «Цэнтральная Азія на скрыжаванні сусветных цывілізацый»; прыняцце спецыяльнай рэзалюцыі Генеральнай Асамблеі ААН аб павышэнні ролі парламентаў у дасягненні Мэт устойлівага развіцця і забеспячэнні правоў чалавека; падтрымка прапановы Генеральнага сакратара ААН А. Гутэрыша аб скліканні ў 2021 годзе саміту па харчовых сістэмах; падтрымка міжнародных ініцыятыў па шырокім допуску да вынікаў распрацовак неабходных лекаў і вакцын супраць каранавіруса.

Разумеючы, што кожная з прапанаваных ініцыятыў глыбока асэнсаваная, усведамляючы, што ўсе ўзбекскія ініцыятывы і заявы спалучаны не толькі з унутранай жыццядзейнасцю самой дзяржавы, але выкладзены з улікам іх значнасці

для ўсяго цэнтральнаазіяцкага рэгіёна, звернемся да больш падрабязнага разгляду хоць бы дзвюх з агульнага ліку. Тэма Канвенцыі ААН аб правах моладзі прагучала з вуснаў Шаўката Мірзіёева яшчэ ў верасні 2017 года на 72-й сесіі Генеральнай Асамблеі ААН. Узбекістан за гэты адрэзак часу правёў вялікую работу ў гэтым кірунку. У рамках «дарожнай карты» супрацоўніцтва краіны з ААН быў распрацаваны асобны план. Сёлета прайшоў літаральна грандыёзны Самаркандскі форум па правах чалавека «Моладзь дня — 2020: Глобальная салідарнасць, устойлівае развіццё і правы чалавека». Тады і быў абмеркаваны праект Канвенцыі аб правах моладзі. Варта адзначыць, што Узбекістан на практыцы пацвердзіў права краіны на пастаноўку пытанняў у такім ключы. У дзяржаве рэалізуецца пяць важных ініцыятыў, якія ўключаюць у сябе задачы шырокага прыцягнення моладзі да культуры, мастацтва, фізічнага выхавання і спорту, павышэння яе даведчанасці ў інфармацыйных тэхналогіях, прапаганды чытання кніг сярод моладзі, забеспячэння занятасці жанчын. Створана Агенцтва па справах моладзі, задачамі якога з'яўляюцца ў тым ліку шырокае прыцягненне моладзі да малага бізнесу і прыватнага прадпрыемства, стварэнне дадатковых умоў для трывалага асваення ёю сучасных прафесій і навыкаў лічбавай эканомікі, аказанне садзейнічання працэсам яе працаўладкавання. Рэалізуецца Праграма дадатковых мер па далейшым развіцці

дзяржаўнай маладзёжнай палітыкі ў Рэспубліцы Узбекістан. З 2017 года ажыццяўляецца дзейнасць Сусветнай асацыяцыі моладзі Узбекістана. Галоўная мэта Асацыяцыі — падтрымка і абарона інтарэсаў маладых людзей, якія навучаюцца і працуюць за мяжой. Сёння члены Сусветнай асацыяцыі моладзі Узбекістана прадстаўлены ў 13 краінах.

Пытанні выжывання ў сённяшнім свеце наўпрост звязаныя з тым, як мы выстаім перад выпрабаваннем пандэміі. Узбекістан прапануе неадкладна распрацаваць міжнародны кодэкс добраахвотных абавязацельстваў дзяржаў у перыяд пандэміі і заняцца яго прасоўваннем. Шаўкат Мірзіёеў заклікае пачуць словы Генеральнага сакратара ААН Антонія Гутэрыша пра тое, што сёння «гаворка ідзе не пра вакцыну для нейкай адной з краін, аднаго рэгіёна ці часткі свету, а пра недарагія, бяспечныя і надзейныя лекі, доступ да якіх будзе ў кожнага, дзе ён ні знаходзіўся». Выступаючы на ўрачыстым сходзе, прысвечаным 29-й гадавіне незалежнасці Узбекістана, Шаўкат Мірзіёеў адзначыў: «...За апошнія шэсць месяцаў мы правялі беспрэцэдэнтную работу па барацьбе з гэтым небяспечным захворваннем. У прыватнасці, здадзена ў эксплуатацыю шмат новых бальніц і каранцінных зон. Набыта вялікая колькасць дадатковага медыцынскага абсталявання і машын хуткай дапамогі. Зулікам перадавай замежнай практыкі і нашага ўласнага досведу ўдасканалюцца методыкі лячэння. У цэнтры нашай увагі пастаянна знаходзіцца пытанне годнага стымулявання самаадданай працы медыцынскіх работнікаў, якія стойка днём і ноччу змагаюцца супраць каранавіруса. У выніку ўсёй гэтай работы тысячы хворых выздараўляюцца і вяртаюцца ў свае сем'і.

Мы зрабілі вельмі шмат для вяртання і падтрымкі нашых суайчыннікаў, якія выехалі за мяжу на работу і вучобу, але апынуліся ў цяжкім становішчы з-за пандэміі. І гэтая работа працягаецца...» Ва Узбекістане

перакананыя, што нават адной вакцынай не вырашыш праблему, усім краінам свету неабходна глабальная салідарнасць. І ў гэтай цэнтральнаазіяцкай краіне робіцца ўсё магчымае, каб пазбегнуць сацыяльна-эканамічнага і гуманітарнага крызісу. Тут разумеюць, што «здараўе — гэта не прадмет раскошы, а неабходнасць і чалавечы права» (кажучы словамі кіраўніка СААЗ Т. Гебрэесуса). Няма такога паняцця, як нацыянальнае рашэнне глабальнага крызісу, як і тое, што «немагчыма зрабіць прышчэпку нацыянальнай эканоміцы ад глабальнай эканамічнай катастрофы» ў сучасных умовах гандлёвых адносін. Выступаючы на 75-й сесіі, Шаўкат Мірзіёеў адзначыў: «...Пры гэтым адной з умоў і адначасова адным з найбольш важных пытанняў на сёння з'яўляецца тое, як хутка краіны з нізкімі даходамі змогуць аднавіцца пасля пандэміі. На думку экспертаў, калі ўдасца паспяхова распаўсюдзіць вакцыну ад каранавіруса ва ўсім свеце на працягу наступных 18 месяцаў, то вяртанне да дакрызіснага ўзроўню чакаецца праз адзін або два гады.

Аб'яднанне магчымасцяў усіх краін, інавацыйных і даведчаных навукоўцаў з усіх адпаведных галін ва ўнікальным духу супрацоўніцтва дазволіць максімальна ўзмацніць узаемадапаўняльнасць усіх запушчаных ініцыятыў і паскорыць распрацоўку такіх неабходных свету лекаў і вакцын ад каранавіруса.

Таму Узбекістан выступае ў падтрымку міжнароднага супрацоўніцтва і рэалізацыі ініцыятыў па шырокім доступе да вынікаў распрацовак неабходных лекаў і вакцын супраць каранавіруса».

У ліку экалагічных ініцыятыў, прапанаваных Прэзідэнтам Узбекістана да разгляду на прэстыжным сусветным форуме, — і шэраг іншых актуальных, звязаных перш за ўсё з жыццядзейнасцю ў цэнтральнаазіяцкім рэгіёне. Рэспубліка Узбекістан паслядоўна выбудоўвае мадэль суверэннай дзяржавы, якая імкнецца да паспяховага вырашэння многіх праблем.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Кітай перамагае ў гандлёвай вайне з ЗША

З такім меркаваннем выступіў эксперт Bloomberg Эндру Браўн. Ён упэўнены, што Кітай умудрыўся перахітрыць Трампа практычна на кожным кроку на працягу ўсёй сусветнай гандлёвай вайны, якая распачалася неўзабаве пасля таго, як палітык заступіў на пасаду. Так, прафіцыт гандлёвага балансу Кітая з ЗША ўзрос амаль на 25 працэнтаў з пачатку прэзідэнцтва Трампа, перавысіўшы 300 мільярдаў долараў. Нельга не звярнуць увагу на ВУП Кітая, які павялічыўся на 3,2 % у другім квартале ў параўнанні з аналагічным перыядам 2019-га. А амерыканская эканоміка скарацілася на 32,9 % у гадавым выражэнні. Апроч іншага, юань умацоўваецца ўжо восем тыдняў запар, што з'яўляецца самым працяглым перыядам росту валюты з лютага 2018 года. Долар між тым пачаў слабець. «Гэта толькі пытанне часу, калі кітайскія фірмы стануць № 1 у свеце», — перакананы дырэктар-кіраўнік

па знешнім гандлі Нямецкай асацыяцыі машынабудавання VDMA Ульрых Акерман.

Time апублікаваў рэйтынг ста самых уплывовых людзей

Гэта сусветны рэйтынг па версіі выдання за 2020 год. Уплывовыя персаны падзялілі па катэгорыях — «Тытаны», «Наватары», «Дзеячы мастацтва», «Лідары» і «Куміры». Удзельнікаў спісу не ранжыравалі. Сярод «Лідараў» сёлета — дырэктар Нацыянальнага інстытута алергічных і інфекцыйных захворванняў ЗША Энтані Фаўчы, гендырэктар Сусветнай арганізацыі аховы здароўя Тэдрас Аданом Гебрэесус, прэзідэнт ЗША Дональд Трамп і яго апанент на маючых адбыцца выбарах Джо Байдэн, старшыня КНР Сі Цзіньпін, канцлер Германіі Ангела Меркель, прэзідэнт Бразіліі Жаір Балсанару, прэм'ер Індыі Нарэндра Модзі, прэзідэнт Еўракамсіі Урсула фон дэр Ляен. «Тытанамі» Time называе гендырэктара Google Сундара Пічаі, вядучага

эпідэміёлага Кітая Чжун Наньшаня, кіраўніка Федэральнай рэзервовай сістэмы ЗША Джэррома Паўэла, шасціразовага чэмпіёна «Формулы-1» Льюіса Хэмілтана, кіраўніка МВФ Крысталіну Георгіеву.

Цырымонія ўручэння Нобелеўскіх прэміяў пройдзе онлайн

Традыцыйная цырымонія ўручэння Нобелеўскіх прэміяў сёлета змяняе фармат праз пандэмію COVID-19. Так, урачыстае ўзнагароджанне лаўрэатаў у Стакгольмскай канцэртнай зале адменена, паведаміў Нобелеўскі фонд. Яго замяніць онлайн-цырымонія з уключэннямі з некалькіх краін. Медалі і дыпламы будуць уручаны лаўрэатам, чые імёны стануць вядомыя з 5 да 12 кастрычніка ў іх родных краінах. Да гэтага могуць прыцягнуць пасольствы або ўніверсітэты, гаворыцца ў паведамленні фонду. Уручэнне ўзнагарод па традыцыі праходзіла ў Стакгольме і Осла ў дзень смерці Альфрэда Нобеля 10 снежня. А ў нарвежскай сталіцы, дзе ўручаюць прэмію ў галіне ўмацавання міру, урачыстасць пройдзе ў менш маштабным фармаце — не ў ратушы, а ва ўніверсітэце Осла, дзе яна не праводзілася з 1990 года.